

Az ember, a világ és a dolgok

Egy régió meséi

Nyitvatartási idők

2024. március 23-tól november 03-ig

2025. április 12-től október 31-ig

minden nap od 10:00 do 17:00 óráig

Trautenfels kastély, a Joanneum egyetemes múzeuma

Trautenfels 1, 8951 Stainach-Pürgg

T + 43-3682/22233-0, F + 43-3682/22233-44

trautenfels@museum-joanneum.at, www.schloss-trautenfels.at

Az ember, a világ és a dolgok Egy régió meséi

Ez a különleges időszakos kiállítás párbeszédet nyit a különböző korszakok regionálisan specifikus témái között, amelyek most európai, sőt néha globális összefüggésben is kontextusba helyeződnek és megvitatásra kerülnek. „Think global, act regional“.

A tárgyak széles skáláját felvonultató kiállítás transzdiszciplináris bemutatása olyan témákat kapcsol össze, mint például „A geológia mint a táj alapja“, „Az emberek és állatok élőhelyei az éghajlatváltozás közepette“, „Mobilitás“, „Mezőgazdaság“, „Globalizálódások“, „Transzformációk“, „A dolgok eredete“, „A rádiózás 100 éve“, „Kommunikáció“, „Egészség“, „Turizmus“, „A régió különlegességei“, „Szellemi kulturális örökség“ és egyéb szempontok, amelyek Ausztria legnagyobb járása, a Liezen-i járás számára jelentősek.

A tematikus termekben, pl. **VÁLTOZÁS, ELŐRE HALADÁS, FEJLŐDÉS, KÖZVETÍTÉS, FOKOZÓDÁS** és **AZ ÉRTÉKEK MEGBECSÜLÉSE** különböző metszéspontokban lévő elbeszélések példái kapcsolódnak össze tematikus egységekké, amelyek festői ábrázolásokban vagy egyedi tárgyak formájában kerülnek bemutatásra.

Ez a kiállítás a részvétel, a diskurzus

és a helyi és globális kérdések kritikai vizsgálatának tereként tekint magára, és a szándék szerint az egész kiállítás ideje alatt egy „work in progress“ folyamat.

Ezzel az időszakos kiállítással a Trautenfels kastély a „Bad Ischl Salzkammergut 2024 Európa Kulturális Fővárosának társprojektje“.

„A Trautenfels kastélyban a múzeum munkájának középpontjában az ember áll, életének kifejeződéseivel és lakóközösségével együtt. A részvételen alapuló munka, az eredetkutatás és a gyűjtemény regionális fókuszú alapítása óta jellemzi a Trautenfels kastélyt.“

1. terem

VÁLTOZÁS

VERÄNDERUNG

A táj alapját a geológia képezi: Az éghajlattal kapcsolatos tényezőkkel együtt a geológiai erők a morfológia folyamatos változását okozzák a föld belsejében és a föld felszínén. Az endogén erők a föld belsejéből erednek, melyek vulkanizmus és földrengések, hegységképződés és kéregmozgások révén nyilvánulnak meg – és megváltoztatják a táj domborzatát. Az exogén erők kívülről hatnak a földfelszínre. Ezeket elsősorban a gravitáció és az éghajlat

hatása váltja ki. Ezek közé tartozik az időjárásváltozás és az erózió, a tömegmozgások, valamint a folyók, gleccserek, a tengerek és a szél tájformáló ereje.

Több százmillió év alatt az élet a Föld szinte minden területét meghódította. Az élőlények óriási változatossággal a legkülönbébb életkörülményekhez alkalmazkodtak. Például a rendkívül száraztól a rendkívül párásig, a rendkívül hidegtől a rendkívül forróságig vagy a rendkívüli sötétségtől a rendkívüli világosságig terjedően. Az élőhelyek napjainkban gyors tempóban változnak. Egyes fajok kiszorulnak, a jobban alkalmazkodó fajok elterjednek.

Az „éghajlatváltozás“ kifejezés a hőmérséklet és az időjárási minták hosszú távú változásaira utal. Ezek a változások lehetnek természetes eredetűek, és például okozhatják a naptevékenység ingadozásai. A 19. század óta azonban az éghajlatváltozás elsősorban az emberi tevékenységre vezethető vissza, mindenekelőtt az olyan fosszilis tüzelőanyagok elégetésére, mint például a szén, a kőolaj és a földgáz. A fosszilis tüzelőanyagok elégetése során üvegházhatású gázok kerülnek kibocsátásra, amelyek köpenyként veszik körbe a Földet, visszatartva a Nap hőjét és ezáltal a hőmérséklet emelkedését okozva.

Liezen körzet térségében számos

intézmény már most is intenzíven dolgozik az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodással kapcsolatos kutatásokon és intézkedéseken. Az olyan kutatóintézetek, mint a HBLFA Raumberg-Gumpenstein, valamint számos regionális kezdeményezés a gazdasági élet, az idegenforgalom, a technológia és az oktatás területén, továbbá magánszemélyek mind jövőbe mutató stratégiákat dolgoznak ki az életkörülményeinkben bekövetkező átalakulások fenntartható kezelésére.

2. terem

ELŐRE HALADÁS *FORT-BEWEGUNG*

Az Enns-völgy évezredek óta fontos közlekedési útvonalnak számít az Alpokon keresztül, és letelepedési terület volt a kőkorszak, a bronzkor és a vaskor emberei - a rómaiak, a szlávok és a bajorok - számára. Különösen az utóbbi kettő alakította át a tájat az irtásokkal, a mocsaras völgyvidékek megművelhetővé tételével, valamint a tanyak és falvak létrehozásával. Trautenfels-ben ez a szállítási útvonal keresztelte az úgynevezett sóutat, amely a hallstadti és aussee-i történelmi sóbányászati területekről a Hinterberg völgyön keresztül az Ennshez, majd a Donnersbach völgyön keresztül a Riedleralm mellett a Tauern főgerincen át dél felé vezetett.

Az eredeti szárazföldi szállítási útvonalak ösvények és öszvérutak voltak, amelyek többnyire a hegygerinceken és vízgyűjtő területeken át vezettek, hogy elkerüljék az időszakosan elárasztott völgyfenékeket. Már a római provinciák idején kiépült egy jó minőségű közúti hálózat, beleértve a „Noricumi utat“. Ez Tarvisio-ból (Olaszország) a Plöcken-hágón, Villach-on, Virunumon (Maria Saal mellett Karintiában), a Perchauer Sattel-en, Hohentauern-en, Liezenen és a Pyhrn-hágón át Ovilavába (Wels) vezetett. Az ezt követő évszázadokban nem épültek új utak, legfeljebb a meglévőket javították.

A meglévő közlekedési útvonalakat elsősorban a gazdasági jellegű árucseréhez használták, de az újkortól kezdve az utazók is egyre inkább igénybe vették őket. Az utak jellege, de a rendelkezésre álló közlekedési eszközök is mindenkor más-más utazási sebességet eredményeztek, ami az emberi mobilitás lényeges jellemzője.

A hallstatti korszak közlekedési lehetőségeitől kezdve a „római lovason“ át, aki menekülés közben a Kampwald ezüstkincsét szétszórta a vidéken, a sókocsisokon keresztül, akik gyakran több száz kilométeren át szállították rakományukat, egészen az 1870-es évek vasútépítéséig és a rádiókészülékek kerékpárral történő kiszállításáig széles spektrumon helyezkedik el az előre haladás.

3. terem

FEJLŐDÉS

ENTWICKLUNG

Az iparosodás fokozatosan egyre jobban megváltoztatta az élet minden területét. Ezek közé tartozik a táplálkozás, a fogyasztói és szabadidős magatartás, a munka területei és a kommunikációs lehetőségek, az egyéni mobilitás és a háborúk megvívásának módja.

Az osztrák mezőgazdaság története a megújulás három nagy szakaszát mutatja: az érett középkort, a késői 18. század és a 19. század elejének korszakát, valamint a második világháború utáni időszakot. Az 1770 és 1870 közötti 100 évet az „ipari forradalomhoz“ hasonlóan „mezőgazdasági forradalomnak“ nevezik.

A francia háborúk (1792-1815) utáni, gazdaságilag nagyon nehéz időszakot az időjárás viszonyok okozta gyatra termés követte. A kifejezetten erős lehűlések miatt az 1816-os év úgy vonult be a történelembe, mint a „nyár nélküli év“. Az 1815/1816-os éhínség után János osztrák főherceg 1817-ben megalapította a „Burgonyatámogató Intézetet“, hogy burgonyatermesztéssel javítsa az élelmezési helyzetet, 1819-ben pedig létrehozta a „Stájerországi Császári és Királyi Mezőgazdasági Társaságot“ a mezőgazdaság fejlesztésének és gépesítésének előmozdítására.

1848. szeptember 7-étől kezdve eltörölték a paraszti függőséget és a kötelező szolgálatot, valamint a földesúri joghatóságot.

A 19. század második felétől kezdve az ipari forradalommal együtt fokozódott a gépesítés és a technizálódás.

Az első világháborút követően létrejöttek a mezőgazdasági kamarák, mint közjogi, kötelező érdekképviselői szervezetek.

A 20. század második felétől kezdve rohamos tempóban előre haladó szerkezeti változások indultak el: EU-csatlakozás, szabadkereskedelmi megállapodások, áruforgalom, globalizáció, ellenőrzés, árnövekedés, természetvédelem, fenntarthatóság, a természettel való foglalkozás és a vele való együttélés, tájvédelem, biogazdálkodás, regionális helyi ellátás, termékfinomítás, valamint az éghajlatváltozással és a „digitális forradalommal” kapcsolatos kutatások - ez csak néhány a 21. századi mezőgazdaságot jellemző címszavak közül.

4. és 5. terem

KÖZVETÍTÉS ÜBERTRAGUNG

2024-ben ünnepeljük az osztrák rádiós műsorszolgáltatás 100 éves fennállását!

A rádió feltalálásának története a technikatörténet és a médiatörténet lényeges részének tekinthető, és a 19. század és a 20. század első felének egy sor eseményét köti össze.

Egy olyan szerkezet, amely szórakozást, tájékoztatást és oktatást kínál, és amely elsőként tette lehetővé, hogy a széles nagyvilág beköltözzön az emberek otthoni lakóterébe - hát ez a rádió!

1924 októberében a RAVAG (osztrák rádióadó RT.) megkezdte működését Bécsben. A rádió volt az első olyan tömegkommunikációs eszköz, amellyel a lakosság nagy részét valós időben el lehetett érni.

Az rádióadó hálózat kiépítésével és további technikai újításokkal hamarosan az ország távoli részeinek lakóit - köztük az Ennstal lakosságát is - el lehetett érni. A rádiók javításra szorultak. Újra és újra csöveket, kondenzátorokat és ellenállásokat kellett kicserélni, vagy érintkezési hibákat kellett kijavítani. Kialakult a magasan képzett rádiószerelői szakma. Céhének egyik első tagja volt idősebb

Franz Mandl (1911-1996) a felső-stájerországi Gröbmingben. Cége 1931-től 1976-ig létezett.

Az, hogy a műsorszórás és a rádiózás meg tudott honosodni, az 1850 és 1920 közötti kutatómunkának köszönhető. Heinrich Hertz, Guglielmo Marconi, Otto Nußbaumer, Robert Lieben, Thomas A. Edison és sok más feltaláló megalapozták a további fejlődést a munkájukkal. Ausztriában a rádiógyártók technikusai és tervezői komoly mértékben hozzájárultak a minőségi hallgathatósághoz.

6. terem

FOKOZÓDÁS *STEIGERUNG*

A 20. század vége óta a digitális technológia és a számítógépek számos országban hoztak változást az élet szinte minden területén, és egy új, digitális hálózatban összekapcsolt életmódhoz vezettek. A „digitális forradalom“ rendkívül gyors változásokat hoz az üzleti életben és a munka világában, a közszférában és a magánéletben. A kommunikációs magatartást, a szocializációs folyamatokat és a nyelvi kultúrát mind befolyásolja az „új média“. A mesterséges intelligencia alkalmazási területei, valamint fejlesztési lehetőségei a digitális forradalom trendjei

és annak még megoldatlan jövőbeli kérdései közé tartoznak. Mindeközben kulcsfontosságúak a környezetvédelem, az energiával és az erőforrásokkal takarékos bánásmód, valamint az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra irányuló intézkedések.

A turizmust általában a „21. század vezető iparágaként“ jellemzik. *„2019-ben bemutatták az osztrák idegenforgalmi politika alapjául szolgáló T-tervet - a turizmus mestertervét. Ez a terv meghatározza Ausztria, mint turisztikai helyszín jövőorientált továbbfejlesztésének irányvonalait, úgy, hogy a fenntarthatóságot mindhárom dimenzióban (ökológiai, ökonomiai, társadalmi) a hosszú távú siker alapelveként rögzíti. Ez szintén paradigmaváltáshoz vezetett: Az idegenforgalmi politika középpontjában már nem kizárólag a vendég áll; a vállalkozók és alkalmazottaik, valamint a helyi lakosság és a környezet szükségletei is éppen ilyen fontosak.“**

A Liezen-i járás hegyvidékes domborzata a 19. század óta jelentősen meghatározza a régió turisztikai kínálatát. A 2021-es stájerországi turisztikai strukturális reformmal 11 turisztikai régiót határoztak meg, amelyek közül a három élményrégió, Schladming-Dachstein, Ausseerland-

Salzkammergut és a Gesäuse mind Liezen körzetében található.

Kezdetben a térségben az előkészítetlen lejtőkön való egyszerű lesiklások és a legfeljebb 20 méteres síugrások szerepeltek a téli sporteseményeken. A Schladmingi alpesi sí világbajnokság versenyek (pl. 2013-ban a FIS alpesi sívilágbajnokság) és a Tauplitz/Bad Mitterndorf-i Kulmon megrendezésre kerülő nemzetközi sírepülő versenyek (pl. a 2024-es FIS sírepülő-világbajnokság) ma már jelentős események, amelyek a régió elkötelezett embereinek jelentős úttörő munkájából fejlődtek ki.

Plan T - Masterplan für den Tourismus (bmaw.gv.at)

7. terem

AZ ÉRTÉKEK MEGBECSÜLÉSE WERTSCHÄTZUNG

Az államok nemzetközi közössége 2003-ban, az UNESCO 32. Általános Konferenciáján fogadta el a szellemi kulturális örökség védelméről szóló egyezményt. Az egyezmény 2006. április 20-án lépett hatályba, és azóta 182 ország ratifikálta. Ausztria 2009. július 9. óta szerződött állam.

A szellemi kulturális örökség magában foglalja az olyan kulturális kifejezési formákkal kapcsolatos ismereteket és készségeket, mint a tánc, a színház,

a zene, a népszokások és fesztiválok, a hagyományos kézműves technikák - a helyi, természeti adottságokkal való együttéléssel összefüggésben. Kreativitást és találmányosságot fejez ki, identitást és folytonosságot közvetít, és generációról generációra száll. A szellemi kulturális örökséget az improvizáció, a továbbfejlődés és a változás jellemzi. Egyaránt jellemzi a közösségek felhalmozott tapasztalati tudását és a hozzá szükséges anyagi eszközöket, erőforrásokat és kulturális tereket.

Az UNESCO a kulturális örökséget élőként, mint *living heritage* ismeri el, és hangsúlyozza annak társadalmi értékét. Rámutat a világméretű kulturális sokszínűsége, és hangsúlyozza az egyének jogát saját kultúrájuk gyakorlásához. Tekintettel az élő hagyományokat és a kulturális sokszínűséget világszerte fenyegető számos veszélyre, elsősorban az a cél, hogy tudatosítsuk a szellemi kulturális örökség sokszínűségének felbecsülhetetlen jelentőségét, amely a fenntartható fejlődés és a kulturális párbeszéd garanciája.

A szellemi kulturális örökség társadalmi beágyazottsága abban nyilvánul meg, hogy elismerjük a közös kulturális örökség részeként; ez pedig a megosztott élményeken és emlékeken keresztül identitást teremt.

www.unesco.at/kultur/immaterielles-kulturerbe

Szövegek az időszakos kiállításhoz

Az ember, a világ és a dolgok

Egy régió meséi

Trautenfels kastély

Joanneum Egyetemes Múzeum

Kurátorok: Katharina Krenn és Wolfgang Otte

Verena Plath, Franz Mandl és Romana Rojer közreműködésével

Tervezés: Michael Pletz – VONNEBENAN

Schirmherrin

unesco

Österreichische
Nationalkommission

Együttműködő partnerek:

Raumberg-Gumpenstein-i Tartományi Mezőgazdasági Felsőoktatási - és Kutatóintézet, az Osztrák Tudományos Akadémia Osztrák Régészeti Intézete, Stájerországi Népművelési Kft, tudósok különböző szakterületekről, a Joanneum Egyetemes Múzeum munkatársai

Ezzel az időszakos kiállítással a Trautenfels kastély a „Bad Ischl Salzkammergut 2024 Európa Kulturális Fővárosának társprojektje“.

Szöveg: Trautenfels kastély

Fordítás: Y'plus

Grafikai koncepció és design:

Lichtwitz – Vizuális kommunikációs iroda

Layout: Michael Pletz – VONNEBENAN